

Co říkají data o vážném průběhu a úmrtích v souvislosti s covid-19 v roce 2022?

smis-lab.cz/2022/08/15/co-rikaji-data-o-vaznem-prubehu-a-umrtich-v-souvislosti-s-covid-19-v-roce-2022

15. 8. 2022

Arnošt Komárek

Pomalou se blíží podzim a s ním další z řady reklamních kampaní ministerstva zdravotnictví České republiky, tentokrát se sloganem „*Očkejme se pro život beze strachu,*“ (viz např. https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/ministr-zdravotnictvi-valek-ockovani-koronavirus-covid-ctvrta-davka.A220815_082128_domaci_kop). Samotnou kampaň již s předstihem začátkem srpna avizoval aktuálně úřadující ministr slovy: „*Očkování. Očkování. Očkování. Nic jiného vás před vážným covidu-19 průběhem neochrání. Potvrzují to data z předchozích vln i vědecké studie,*“ (Vlastimil Válek, ministr zdravotnictví ČR, twitter 2.8.2022)

Podívejme se krátce na ona ‘*data z předchozích vln*’ a to na ty jejich složky, o nichž ministerstvo cudně mlčí a přitom by spíše mělo být rádo, že data jsou, jaká jsou, neboť ona data dle mého skromného názoru přispívají mnohem významněji k životu beze strachu než cokoliv jiného. Ale nepředbíhejme.

Úmrtí v souvislosti s covid-19

Nejprve se podívejme, jak na tom s očkováním byli ti, kdo v roce 2022 zemřeli v souvislosti s onemocněním covid-19 a to na základě veřejně přístupných dat ÚZIS (<https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/api/v2/covid-19/>). Tabulka 1 uvádí pro jednotlivé měsíce počty zemřelých (a) neočkovaných, (b) očkovaných pouze v základním schématu (typicky dvě dávky vakcín společností Pfizer nebo Moderna), (c) očkovaných též posilující dávkou. Kromě počtu

zemřelých uvádíme též (zaokrouhlený) počet obyvatel ČR v jednotlivých skupinách (průměr za daný měsíc) a související přepočet zemřelých na 100 000 obyvatel (v závorce).

Tabulka 1. Počty zemřelých v jednotlivých měsících roku 2022 v souvislosti s covid-19 v závislosti na očkovacím statutu. Data za srpen do 14.8.

	Průměrný počet osob ve skupině (tisíc osob, zaokrouhleno)			Počet zemřelých celkem (na 100 tisíc osob)					
	Neočko	Očko (základní)	Očko (posilující)	Neočko		Očko (základní)		Očko (posilující)	
Leden	4089	3426	3186	693	(16.9)	270	(7.9)	72	(2.3)
Únor	4000	2807	3893	771	(19.3)	346	(12.3)	320	(8.2)
Březen	3972	2705	4024	451	(11.4)	178	(6.6)	278	(6.9)
Duben	3962	2645	4093	200	(5.0)	91	(3.4)	170	(4.2)
Květen	3955	2599	4146	48	(1.2)	20	(0.8)	41	(1.0)
Červen	3950	2566	4184	10	(0.3)	5	(0.2)	10	(0.2)
Červenec	3947	2542	4211	66	(1.7)	14	(0.6)	104	(2.5)
Srpen	3945	2521	4234	47	(1.2)	18	(0.7)	73	(1.7)

Aniž bych se jakkoliv vyjadřoval k účinnosti vakcinace, v Tabulce 1 pozoruji (na počtech zemřelých na 100 000 obyvatel) následující. Poté co vládu převzala mutace omikron (přibližně od února 2022), rozdíly mezi jednotlivými skupinami se postupně snižují, **od dubna již lidé umírají v souvislosti s covid-19 prakticky stejně bez ohledu na vakcinaci**. Čistě číselně (bez jakéhokoliv hodnocení „statistické významnosti, pozorovaného rozdílu), od července 2022 umírají nejvíce lidé očkovaní posilující dávkou vakcíny. V každém případě jsou v posledních měsících počty zemřelých tak nízké, že je při neznalosti rizikových faktorů u zemřelých zcela nesmyslné jakkoliv srovnávat jednotlivé skupiny.

Častou námitkou při uvádění výše uvedených čísel (a hlavně snaze používat je k hodnocení účinnosti vakcinace) bývá zejména věková odlišnost jednotlivých skupin, kdy se zjednodušeně řečeno tvrdí, že zemřelí očkovaní jsou „staří,“, zatímco zemřelí neočkovaní jsou „mladí,“. Veřejná data ÚZIS nicméně poskytují též denní průměrný věk zemřelých v jednotlivých skupinách a z těchto údajů lze spolu s informací o počtu zemřelých spočítat též průměrný věk za delší období a také odhadnout směrodatnou odchylku věku zemřelých.

Tyto uvádím v Tabulce 2, nyní po čtvrtletích roku 2022, abychom získali obrázek o dlouhodobějších trendech spíše než abychom se zaměřovali na náhodné odchylky mezi jednotlivými měsíci.

Tabulka 2. Věk zemřelých v jednotlivých čtvrtletích roku 2022 v souvislosti s covid-19 v závislosti na očkovacím statutu. Data za srpen do 14.8.

	Počet zemřelých celkem			Průměrný věk (směrodatná odchylka)					
	Neočko	Očko (základní)	Očko (posilující)	Neočko		Očko (základní)		Očko (posilující)	
Leden–Březen	1915	794	670	77.0	(14.3)	77.8	(11.4)	80.3	(7.9)
Duben–Červen	258	116	221	79.0	(11.7)	77.2	(10.3)	80.3	(10.0)
Červenec–Srpen	113	32	177	78.9	(10.8)	76.1	(11.4)	80.8	(8.5)

Opět pouhé pozorování. Po celý rok 2022, i v období dobíhající vlny mutace delta, v souvislosti s onemocněním covid-19 umírali lidé, jejichž **průměrný věk** byl bez ohledu na očkování **blízký 80 rokům**. Pro srovnání, Český statistický úřad uvádí pro **první kvartál (předcovidového) roku 2019** (kdy nebyla zaznamenána ani silnější sezónní epidemie chřipky) jako **průměrný věk zemřelých hodnotu 76,4**. Jak u neočkovaných, tak u očkovaných posilující dávkou je za všechna tři čtvrtletí roku 2022 průměrný věk zemřelých vyšší (od dubna o 2,5 roku či víc) než byl průměrný věk zemřelých v první čtvrtině roku 2019. Závěry nechť si každý učiní sám.

Na základě výše uvedeného se domnívám, že data o zemřelých v souvislosti s covid-19 toliko potvrzují, že lidé ve věku okolo 80 let umírají, někteří z nich i v souvislosti s některou respirační infekcí, např. virem SARS-CoV-2.

Zatížení jednotek intenzivní péče v souvislosti s covid-19

Kromě počtu zemřelých lze za jeden z relativně důvěryhodných (téměř nezávislých na aktuální testovací strategii) indikátorů závažnosti epidemie považovat též počty pacientů vyžadujících v souvislosti s onemocněním covid-19 hospitalizaci na jednotce intenzivní péče (JIP). Co se zatížení JIP týká, zaměříme se na jeho vývoj ve skupinách určených očkováním (bez rozdílu zda základní či

posilující dávkou) a dále předchozím proděláním onemocnění covid-19. Lépe řečeno, za „prodělání“, je považována infekce virem SARS-CoV-2, o níž existuje záznam v databázi ISIN spravované ÚZISem. Tabulka 3 ukazuje pro jednotlivé měsíce roku 2022 průměrné počty osob na JIP za den v závislosti na očkování a též faktu, zda se jedná o první infekci (tj. „neprodělavšího“ člověka) nebo o reinfekci (tj. další infekci u dříve „prodělavšího“ osoby) přepočtené na milion osob ve skupině.

Tabulka 3. Průměrné počty hospitalizovaných na JIP za den přepočtené na 100 000 osob v závislosti na očkování a předchozím proděláním infekce virem SARS-CoV-2. Data za srpen do 14.8.

	Průměrný počet osob ve skupině (tisíc osob, zaokr.)				Průměrný počet osob na JIP za den (na milion osob)			
	Neprodělali		Prodělali		První infekce		Reinfekce	
	Neočko	Očkovaní	Neočko	Očkovaní	Neočko	Očkovaní	Neočko	Očkovaní
Leden	2984	5232	1105	1379	86.0	22.4	3.4	2.0
Únor	2563	4989	1437	1711	71.5	32.6	3.7	5.4
Březen	2406	4696	1565	2032	42.2	20.2	3.3	3.6
Duben	2354	4545	1608	2193	17.1	14.2	3.0	1.7
Květen	2344	4486	1612	2258	4.0	3.9	1.2	0.4
Červen	2341	4477	1610	2273	1.2	1.2	1.0	0.4
Červenec	2333	4466	1614	2287	4.6	6.2	1.3	2.4
Srpen	2335	4425	1610	2330	9.6	11.0	0.9	2.1

Vidíme, že za celé období roku 2022 se v případě reinfekcí počet hospitalizovaných na JIP za den drží v průměru na hodnotách mezi 0,4 až 5,4 pacienti na milion osob. Denní maximum za celé sledované období (není uvedeno v tabulce) je potom pouze 8,8, resp. 7,6 pacientů na milion osob pro neočkované, respektive očkované pacienti, kteří již dříve onemocnění prodělali. Pro srovnání uveďme, že v období, kdy převažovala nebezpečnější mutace delta (září – prosinec 2021) byl průměrný denní počet pacientů s reinfekcí na JIP roven 1,8 na milion pro neočkované, respektive 1,1 na milion pro očkované s maximem 7,8 (3.12.2021), respektive 3,8 (24.11.2021) pacientů na milion.

Oproti tomu v případě prvních infekcí jsou jak průměrné denní počty pacientů na JIP (přepočtené na milion obyvatel, viz Tabulka 3), tak denní maxima výrazně vyšší. V případě neočkovaných při první

infekci bylo (za období od 1.1.2022) maxima dosaženo hned na Nový rok, tj. 1.1.2022 (135,5 pacienta na milion), u očkovaných prvně infikovaných jsme maxima o hodnotě stále nezanedbatelných 38,6 pacientů na milion dosáhli v roce 2022 15. února.

Pro interpretaci Tabulky 3 je vhodné dále podotknout, že všichni členové skupiny „prodělali“ se s virem SARS-CoV-2 skutečně potkali (v rámci chybovosti PCR testu). Virem SARS-CoV-2 byla nicméně nakažena i část skupiny „neprodělali“, pouze o této infekci nemá záznam v databázi ISIN. V důsledku jsou tedy velikosti skupin „prodělaných“ podhodnocené a naopak velikosti skupin „neprodělaných“ nadhodnocené. Jelikož se jedná o jmenovatele pro přepočítání na milion obyvatel, jsou v konečném důsledku **již nyní nízké hodnoty počtů osob na JIP na milion obyvatel ve skupinách s reinfekcí nadhodnocené** (a naopak ve skupinách s první infekcí podhodnocené).

Přiznávám se, že nevím, jakých nízkých hodnot by počty reinfikovaných vyžadujících hospitalizaci na jednotce intenzivní péče měly dosahovat, aby si i ministr zdravotnictví povšimnul a hlavně **sdělil veřejnosti**, že v případě přežití jedné infekce virem SARS-CoV-2 je tato přežitá infekce to, co jedince ochrání před vážným průběhem covid-19 než očkování a dopřál tak této části populace „život bez strachu“. V tomto kontextu připomeňme, že aktuálně přibližně 4 000 000 obyvatel České republiky „prodělalo“ oficiálně a další neznámá (patrně však významně nezanedbatelná) část neoficiálně s tím, že mnozí z nich vědí, že se s infekcí potkali, pouze neměli potřebu zatěžovat systém. S ohledem na první část tohoto příspěvku (věk zemřelých v souvislosti s covid-19) navíc před vážným průběhem chrání do značné míry též mládí, kdy mezi „mladé“ lze bez velkého zaváhání počítat téměř celou „aktivní“ část populace, nemluvňata a děti nevyjímaje. Rizikové faktory vážného průběhu covid-19, jimž by měli věnovat pozornost též „mladí“, případně „prodělaní“ jsou též dobře popsány.

Nechť ctění čtenáři sami posoudí, zda tento příspěvek šíří nesmysly, pro něž je zbytečné riskovat zdraví. Stejně jako při nákupu hrnce, kdo vědět chce, ten ví a zařídí se, kdo nechce, nechť se řídí toliko reklamním sdělením.

Navigace pro příspěvek

[Předchozí Předchozí příspěvek: Chrání nás víc imunita po infekci nebo po očkování?](#)